

OPPILAS

Harjoitustehtävä 5. Etelävuoret

Tehtävä 1.

Tehtävä suoritetaan kokonaan luonnossa etelävuoren läheisyydessä. Se voidaan myös tehdä tutkimalla kuvia.

Mietittävää

- Mikä suunta vuorenrinteellä on (mihin ilmansuuntaan se osoittaa)?
- Millä tavoin voit selvittää ilmansuunnan ilman karttaa, kompassia, kelloa tai auringon asentoa hyödyntäen? Kerro, miten voit lukea luontoa.

Ilmansuunnan voi lukea luonnosta monella tapaa.

- Muurahaiskeot sijaitsevat puun eteläpuolella tai viistosti etelään.
- Jäkelät, kuten esimerkiksi sormipaisukarve, kasvavat runsaammin ja tiheäpeittoisemmin puun pohjoispuolella kuin eteläpuolella. Miksi?
- Useimmissa puulajeissa oksat ovat runsaammat, voimakkaammat ja pidemmät puun eteläpuolella kuin pohjoispuolella. Miksi?
- Kantoa tutkiessa huomaa, että vuosirenkaat ovat voimakkaammat kannon eteläpuolella kuin pohjoispuolella.

Tiedätkö muita tapoja?

1 a. Tutkimme etelävuorta

Rösåsberget ja Billaberget ovat etelävuoria, mutta Billabergetin lajikirjo on huomattavasti suurempi kuin Rösåsbergetin (katso lajilista).

Faktat L13

Luekaa **faktat L13**:sta etelävuorista.

Mietittävää

Rösåsberget ja Billaberget ovat etelävuoria, mutta Billabergetin lajikirjo on huomattavasti suurempi kuin Rösåsbergetin (katso lajilista).

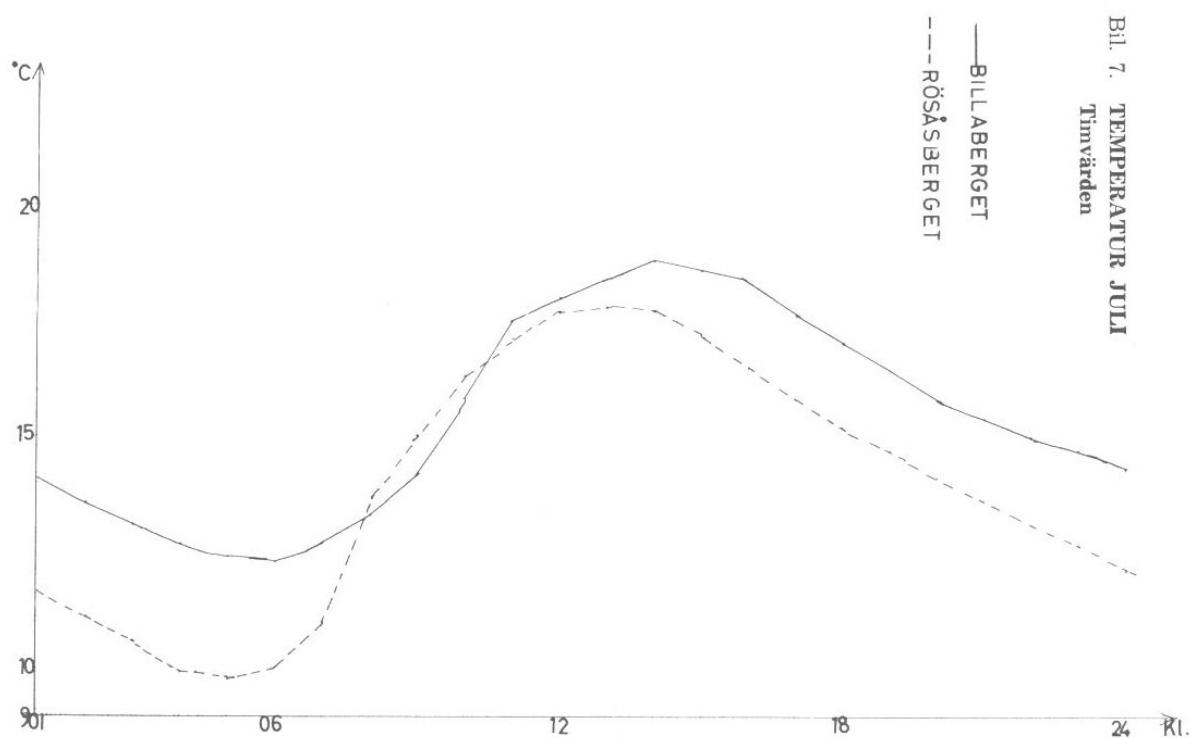
- Mikä on mielestänne syy tähän?

KIRJEKUORI 3

Vuorten lämpötilavertailu.

Billaberget

Rösåsberget

Billaberget

Rösåsberget

Kasvilajit

Billaberget

Rösåsberget

KIRJEKUORI 3

Rauduskoivu	X	X
Pähkinäpuu	X	
Haapa	X	X
Pihlaja	X	X
Tuomi	X	
Mänty	X	X
Kuusi	X	X
Raita	X	X
Paatsama	X	
Sinivuokko	X	X
Metsämansikka	X	X
Haisukurjenpolvi	X	
Metsäkurjenpolvi	X	X
Nuokkuhelmikkä	X	
Syyläjuuri	X	
Kalliokohokki	X	X
Kultapiisku	X	X
Pölkkyruoho	X	
Metsäorvokki	X	
Nokkonen	X	
Vanamo	X	X
Vadelma	X	X
Metsämaitikka	X	X
Keto-orvokki	X	X
Ketunleipä	X	
Metsätähti	X	X
Maitohorsma	X	X
Hopeahanhikki	X	
Kissankello	X	X
Heinätähtimö	X	X
Lehtohorsma	X	
Juolukka	X	X
Sianpuolukka	X	X
Konnanmarja	X	
Koiranruusu	X	
Keltamaite	X	
Sormisara	X	
Kalliokielo	X	
Kielo		X
Lehtotesma	X	
Hietakastikka	X	X
Kallioimarre	X	X
Tummaraunioinen	X	X
Haurasloukko	X	X
Karvakiviyrtti	X	X
Kivikkoalvejuuri	X	X

KIRJEKUORI 3

Kasvillisuuden ja lämpötilan erot näiden kahden etelävuoren välillä voivat johtua monesta asiasta ja syyt ovat monimutkaisia.

Vuorilla on eri profiilit (katso kuva alhaalla). Kumman suunta vangitsee mielestänne enemmän auringonvaloa? (Ajatelkaa, miten lautasantennit asetetaan satelliitteja kohti).

Billaberget

Rösåsberget

Billabergetillä on korkeampi yö- ja päiväminimilämpötila kuin Rösåsbergetillä. Tällä on todennäköisesti suuri vaikutus vuorenrinteiden runsaaseen kasvustoon.